

**"Книжки - кораблі думки, що мандрують
хвилями часу і бережливо несуть свій д
орогоцінний вантаж від покоління до покоління"
(Френсіс Бекон)**

Найдивовижніший винахід людства-10 найдорожчих книг світу.

На першому місці «Лестерський кодекс», Леонардо да Вінчі, \$30,8 млн, 1994 рік, аукціон Christies. Зошит записів Леонардо да Вінчі, зроблених ним за життя в Мілані в 1506-1510 роках. Манускрипт складається з 18 аркушів паперу, списаних з обох сторін і складених таким чином, що разом вони утворили 72-сторінковий зошит. Нотатки Леонардо написані особливим чином, його власним «дзеркальним» шрифтом — прочитати їх можна тільки за



допомогою дзеркала. Записи присвячені різним явищам, про природу яких розмірковував Леонардо: чому світиться Місяць, як і чому тече вода в річках, звідки беруться скам'янілості, з чого складаються мінерали і так далі. Зошит також містить велику кількість математичних розрахунків, діаграм і малюнків. «Лестерський» кодекс був названий на честь графа Лестера, який купив манускрипт в 1717 році. У 1980 році зошит у спадкоємців Лестера викупив відомий промисловець, колекціонер

Арманд Хаммер. Після його смерті в 1994 році кодекс був виставлений на торги, і був придбаний засновником Microsoft Білом Гейтсом і він періодично виставляє цю книгу в музеях. Євангеліє Св. Катберта було запропоновано придбати національній бібліотеці Сполученого Королівства аукціонним домом Christie's за 9 млн фунтів стерлінгів (\$ 14 мільйонів).



На другому «Євангеліє Св. Катберта» (St. Cuthbert Gospel) (Тут знайшли «Євангеліє Св. Катберта»)

\$14 млн, 2012 рік, аукціон Christies. До сих пір це Євангеліє, яке називають Євангелієм Святого Катберта (St. Cuthbert Gospel) зберігалося в зборах британських єзуїтів. Невелика книжечка, всього 9,6x13,6 см, обтягнута червоною шкірою, свого часу належала Катберту Ліндісфарнському (англ. Saint Cuthbert, близько 634-687 pp.), Єпископу Хексема і Ліндісфарну. Катберт був англо-

саксонським ченцем і єпископом в королівстві Нортумбрія, яке включало північно-східну



Англію і південно-східну Шотландію. Катберт - один з головних середньовічних святих Англії, його особливо вшановують в тих місцевостях Шотландії, де він проповідував християнство. Рукопис Євангелія від Іоанна поклали в труну Катберта на острові Ліндісфарн в 698 році. Після набігів вікінгів було вирішено перенести останки Катберта з Євангелієм до Англії. Згодом Євангеліє було виявлено в труні святого в Даремському соборі в 1104 році. Манускрипт прекрасно зберіг свою оригінальну

обкладинку з червоної шкіри, і взагалі це єдиний рукопис, який висвітлює найважливіший період в історії Великобританії, що зберіг свій первісний вигляд як усередині, так і зовні. Книга являє собою додаток до основної колекції бібліотеки, пов'язаної з ранньою історією і культурою Великобританії.



Найдивовижніший винахід людства третє «Евангеліє Генріха Лева», вартістю \$12,4 млн, 1983 рік, аукціон Sothebys. Манускрипт включає в себе чотири Евангелія, налічує 226 сторінок, оформлених в унікальному стилі ченцями і послухниками бенедиктинського абатства Хельмарсхаузен. Після смерті Генріха Лева манускрипт вважався втраченим. У XIX столітті він був виявлений в Празі, у 1861 році його придбав Георг V, король Ганновера, засновником якого вважається Генріх Лев. П'ятьма роками пізніше Георг V був повалений і втік до Австрії і серед іншого вивіз із собою манускрипт. Далі слід реліквії знову був загублений, але в 1983 році невідомий продавець виставив «Евангеліє Генріха Лева» на торги дому Sothebys. У ході аукціону його власником стала Німеччина — у фінансуванні покупки брали участь федеральний уряд, уряди Баварії і Нижньої Саксонії, а також фонд «Прусська культурна спадщина». Сьогодні манускрипт зберігається в бібліотеці імені герцога Августа в місті Вольфенбюттель (Німеччина).



Четверте місце посідають «Птахи Америки» Джона Джеймса Одюбона, вартістю \$8,8 млн, продана у 2000 році на аукціоні Christies. Її перше видання друкувалося в США в 1827-1838 роках, за цей час було випущено всього близько 200 примірників, надрукованих у гігантському форматі, який сам Одюбон назвав «double elephant folio» — кожна сторінка 127 см у висоту. Повний примірник «Птахів Америки» містить 435 розфарбованих вручну відбитків гравюр розміром 90 на 60 см, на яких птахи зображені в натуральну величину. В даний час відомо про існування 119 повних примірників «Птахів Америки», 108 з них зберігаються в різних музеях світу і лише 11 — у приватних колекціях.

На п'ятому місці розмістився «Кентерберійські оповідання» Джефрі Чосера, продані на аукціоні Christies у 1998 році за \$7,5 млн. Унікальний примірник першого видання «Кентерберійських оповідань» Джефрі Чосера, «батька англійської поезії» та одного з родоначальників англійської літератури. Книга видана в 1477 році англійським першодрукарем Вільямом Кекстоном у Вестмінстерському абатстві. До теперішнього часу збереглося всього 12 відомих примірників першого видання, з яких лише виставлена на



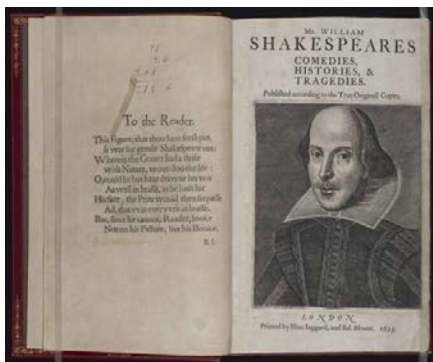
Christies книга перебуває у приватній колекції.

Шосте місце посідає «Бестіарій герцога Нортумберлендського», проданий на аукціоні Sothebys у 1990 році за \$9,6 млн. Подібних англійських бестіаріїв в усьому світі збереглося не більше 40, до цього бестіарій востаннє виставлявся на аукціон в 1889 році. Крім того, примірник герцога Нортумберлендського — останній, який залишався в приватних руках, а не в музейній колекції.

Біблія Й. Гутенберга посідає сьоме місце. Її вартість у 1987 році на аукціоні Christies сягнула \$7,2 млн. Унікальний примірник Біблії першодрукаря Йоганна Гутенберга, найстарішої з книг, надрукованих за допомогою набору з рухомих літер. А саме її 42-рядковий варіант у форматі in folio, відомий серед бібліофілів як «Біблія Мазаріні», на честь кардинала і першого міністра Франції Джуліо Мазаріні, у паперах якого в 1760 році



був виявлений перший примірник такої Біблії. За даними Музею Гутенберга, всього на початку 1450-х років було віддруковано близько 180 примірників 42-рядкової Біблії, з яких до нашого часу збереглися 48, в тому числі 21 — повний. Продана на Christies у 1987 році Біблія — неповна, в ній лише перший том. Покупцем стала японська Maruzen Corporation. Сьогодні цей примірник зберігається в бібліотеці університету Кейо.



На восьмому місці книга Вільяма Шекспіра «Перше фоліо: комедії, хроніки і трагедії», вартістю \$5,2 млн (ціна 2006 року, аукціон Sothebys). Примірник першого видання п'єс Вільяма Шекспіра, виданого в 1623 році Джоном Хемінгом і Генрі Конделом, учасниками шекспірівської трупи. «Перше фоліо»- прийнятий серед бібліофілів термін для позначення книги, її повна назва — «Містера Вільяма Шекспіра комедії, хроніки і трагедії. Надруковано з точних і справжніх текстів». У «Перше фоліо» увійшли 36 п'єс Шекспіра, тобто майже всі його п'єси, за винятком «Перікла» і «Двох знатних родичів». До нашого часу збереглося всього 40 повних примірників першого видання, з яких у приватних руках знаходяться лише два, в тому числі проданий на Sothebys.



Книга «Про плоді дерева» Анрі Луї Дюамель дю Монсо, вартістю \$4,5 млн (2006 рік, аукціон Pierre Berge & Associates (Брюссель), посідає дев'яте місце. Трактат про плоді дерева французького фізика, хіміка, агронома, члена Академії наук Анрі Луї Дюамель дю Монсо (1700-1782) — це прекрасно оформлений двотомник з ілюстраціями цілого ряду відомих художників того часу, які зображують 16 видів фруктових дерев, їх плоди, листя, насіння, фрукти. Даний екземпляр книги був свого часу закуплений в особисту бібліотеку короля Людовика XV, для чого був видрукований в особливо розкішному вигляді, із золоченою обкладинкою.

Десятку найдорожчих книг завершує Птоломея вартістю \$3,99 млн (2006 рік, Sothebys). Рідкісний примірник першого в світі атласу, надрукованого в 1477 році в італійській Болоньї за зразками карт давньогрецького астронома, математика і географа Клавдія Птоломея 150 року до н.е.

